

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Hogyedre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a késíratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Uj évre.

Egy esztendő végzete ismét be-teljesedett. Eltűnt és sok ember em-lekezetébe kirihatalanul beirta magát. A többség szomorúan fog visszagon-dolni a mult év eseményeire s csak a kisebbség lelke vidul fel, ha vissza-gondol 1908-ra. Mert úgy vagyunk ezen a sártekén, hogy sokkal több szomorú esemény történik az ember-rel, mint vidám. Szívünk vérevel, ifjú-ságunk mulásával, keserves tapaszta-lásokkal kell megfizetnünk, hogy élhe-tünk ezen a szép világban. Aki jó egészségben érte meg az uj esztendőt, az már örvendezhet. Mert ebben a gyorsan előretörtető, robotos világban az is nagy eredmény, ha az ember megörzi a szervei, az idegei épségét.

Epekedve reménykedve néz az ember a jövőbe, melynek fátyolát Syl-vester éjszakája lebentti fel. Felleb-benti, de még mindig sűrű a köd, amely látni vágyó szemeink elől elta-ka-rija a jövőt. Aggodalmaskodva tesz-szük fel lelkünkben a kérdést: vajjon

jó esztendőnk lesz-e 1909-ben? A föld, a hold, a műhely, a hivatal, a pénz jobban, rosszabbul fog-e fizetni. Hát a haza sorsa jobbra fordul-e? Nem esik-e nekünk az emberiség legrette-netesebb ellensége, a háború, amely-nek vészharangját kongatja már hóna-pok óta az európai sajtó.

Megenyhül a felekezeti és társa-dalmi harc, amely az elmúlt eszten-dőben is mind mélyebbre ásta az ör-vényt ember és ember, polgár és pol-gár között?

A küzdés, sőt küzködés éve lesz kétségtelenül az Ur 1909-ik esztende je is. Ma a derekán vagyunk annak az évtizedek óta tartó küzdelmeknek, amely-nek célja uj tartalmat adni a társa-dalmi és állami életnek uj fogalmat belevinni az emberiség világnézetébe és uj alapokra fektetni az emberk-özösséget. Magyarország nem áll egyedül ebben a küzdelemben, mert egész Eu-rópa népei vívják ezt, bár a Nyugat népei már sokkal előbbre is vannak a küzdelemben.

A régi és az uj világ kelnek itt megsemmisítő harcra egymással, az

evolúció törvénye ijesztő erővel nyil-vánul meg s kíméletlenül támadja meg a gyermek bölcsőjét, a házi tüzhelyet, az iskolát, az oltárt, a parlamentet, a munkát, az életnek minden komoly megnyilatkozását.

Aki gondolkodó szemmel nézi ezt az avulációs dagályt, aki ösmeri és megérti az emberiség történetét, az előtt mindez nem uj jelenség. Társadalmak s világnézetek harcát a fejlődés tör-vénye idézi elő.

Egyiptom, amelynek kultúrája tize-zer esztendőre vagy még messzebbre is vasszanyúlik, nem egyszer keresztül ment ezeken a veszedelmes evolúci-ókon, amelyek hol előbbre viték, hol hátra szorították az emberiség ügyét, hol eltemették a kultúrát, hol magasabb fejlődési fokra emelték. Róma és görög-oroszország történetéből is látjuk ezt. Ezek a népek elmerültek ugyan a mult ten-gereben, de nem az evolúció semmisi-tette meg őket, hanem a maguk bűnei. Az evolúció, a fejlődés, a kultúra csak ott jelentik együtt az erkölcsök ha-nyatlását is, ahol hamis eröltetett tanok

TÁRCA.

VIHARSZÁRNYON.

Fútyul a vihar, kigyul az égen
Apró foltokban a vérpiros székgyen.
A törpe kis fenýók epvede nézik
Egekbe vágyó meztelenségem.
Az ég széle lango, s pirulva vérzik,
A törpe kis fenýók irigyen nézik.

Fekete köd jön. Susog az este.
Csillan a holdnak a fehérszín teste,
Elhagyja titkos felhő budoárját,
Epedő szemem mert egyre leste.
Tornyos falukban kózsza kutyák várják
S hangos ugatással megkiabálják.

Dühöng a vihar, s ikaroszi szárnyon
Szélerószakok vizet át egy szebb világban,
Csillagányokat csókolok az égen,
A szép holdasasszonyt reszketni látom.
S Cézár gloriáit az enyéennek érzem! ...
Lovászy Károly.

Felgyógyulva.

A kórházteremben felöltözve, útrá-ke-szen ült az ágya szélén Rupprecht úr. La-balján idegesen dobolt becsomagolt bórönd-jén, miközben lopva egy-egy örömteli pillan-tást vetett a szomszéd ágyakban fekvőkre.

— No ezeket se látom egyhamar! I-mo-solygott elégtelen és egész elfeledte, hogy pár héttel ezelőt ő is úgy került ide, mint akit odakünn többé egyáltalában nem latnak viszont.

Legjobb barátai is lemondottak róla. Olyik meg sem látogatta a kórházban. An-nál az igen egyszerű oknál fogva, mert azt későbbben is megtetheti majd a temetőben.

Ugyanis Rupprecht úr most harmad-szor lábadt ki a vízkórságból. Amikor a kór-házba hozták, emberi tornája se volt. Teste felfúvódott, mint valami léggömb, amelyből csak a legnagyobb jóakaratú lehetett az egyes emberi formákat kikombinalni.

De hát megcsapolták, gondosan ápol-ták s Rupprecht úr most felgyógyult. És ezt ő mind oly természetesen találta, mint azt, hogy ott ül az ágyaszélén.

Mert Rupprecht úr nem volt skrupuló-zus. Egy csöppet sem volt az! — Hogy ő

valamin töprengjen, ahhoz nem kisebb do-lognaak kellett volna történnie, mint például, hogy a békés Gellerthegyből hirtelen vulkán-ikus tűz csapjon ki. Persze csak akkor, ha Rupprecht úr ennek közvetlen szemlélője le-het, különben az se izgatta volna.

Mikor először kiisszabadult a kórházból még humorizált is sorsa felett.

— Egyszer életemben — mondotta bará-tainak, — becsületesen kialudtam magam a kórházban!

Mert meg kell itt jegyezmem, hogy Rupprecht úr a legnagyobb jóakarral sem volt szolid nyárspolgárnak nevezhető. Esküdt ellensége volt az elválásnak, de annál na-gyobb barátja a kórcsának és a kavéház-nak, legkivált pedig az ott található italok-nak.

Igy volt ez. De most, a harmadszori operáció után Rupprecht úr is már komo-lyabb lett. Mert ha igaz is az a magyar közmondás, hogy háromszor iszik a magyar, de hogy háromszor is megcsapolták utána, az már mégis csak fatális tréfá. Tanácsos volt tehát komolyabban gondolkodni.

Ezzel Rupprecht úr is tisztában volt, bár nem tudta eléggé kárhóztatni a sors mostohaságát, hogy míg másban a víz is

Tüdőbetegségek, nurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által ajánlva.

Sirolin

Emell az étvágyat és a testnedv, megzárta-ti a légutakat, véradókat, újul kiadott.

Mintegy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj),

„Roche”

Kapható orvosok rendelésére a gyógyszerháza-ban. — Ára üvegenként 4.— koronára.

aláássák a hazaszeretést s az ember-szeretést.

A fejlődésnek vannak örök és emberi törvényei, az őstermészet titkos törvényeiből kisarjadzott emberi törvények, melyek ennél fogva természet-szerűleg jök és előmozdítoi annak az általános emberi haladásnak, melynek áldásos és bizony néha gyorsan folydogáló örvényébe mi is bele sodródtunk.

Uj erők, uj törvények, uj lombok az ezeréves magyar ugar földjébe vetett magból kisarjadzottak, nemsokára belenyúlnak az ég kékségébe. Magyar agyvelők ezeréven keresztül leszármazott gondolkodói megteremtik a magyar kultúrát, a mi kulturáinkat, amely félrelökte az idegenből átszármazott degeneráltságot, mindazt a beteg túlfinomultságot, amely hasznára lehet a sok, buja századokon keresztül viharzott román és germán fajnak, de nem a magyarnak, amely más földből virágzott, melyet más erő táplált és más széllel lengetett. Az uj esztendő küszöbén látjuk előre a mi nagy, évezredes küzdelmünk gyümölcsét, a mi önálló, lelkünkbeli született és megérelődött magyar kultúránk hajnalhasadását.

Abtretien. Mikor a baka jól kimaszozta magát, mikor már nehéz neki a bakancs s nem bírja vágni a paradémarsot, azt mond-

véré válik, addig ő benne a bor is vízzé válik.

Immakultra nővér hangja riasztotta fel töprengéséből.

— A tanár úr mindjárt kész lesz a műttel, ha Rupprecht úr el akar tőle búcsúzni, úgy siessen az előszobájába.

Azzal oly gyorsan, ahogy jött, sietett be a szomszéd terembe, ahol egy újabb nehéz beteg várta.

Rupprecht úr felcélhódott. — Megigazgatta magát a kibővült ruhadarabjait, felvette bőrdíkjét, azután révedően nézett körül a már megszokott agyakon, mintha azt kérdezné, vajon vissza fog-e térni még egyszer ebbe a terembe?

A tanár hűvösen fogadta. Anélkül, hogy bevárta volna, mit is akar mondani, elkezdte:

— Tudom, búcsúzni jön és megköszönni azt, hogy még egyszer visszasetítettük az életbe. Még egyszer mondom, mert ha újra visszaesik ebbe a betegségbe, úgy előre megrendelheti a temetését.

Rupprecht úr elkomorult. — Hát mit csináljak nagyságos uram hogy vissza ne essem?

— Mit? Hát ne igyék szeszes italokat. Se bort, se söröt és legkevésbé pedig pálinkát. Eljen rendszeren s ha szórakozik is, hát azután pihenje ki magát.

— Hát sörre ne igyam? — szolt bambán maga elé bámulva Rupprecht úr, mint aki egy olyan tilalmat kap, amiről tudja hogy nem lehet megtartani.

— Természetesen, — volt rá a válasz. — Hát jó; — mormogta Rupprecht ur, meg fogom tartani!

S ezzel búcsúzott is a tanártól.

ajak neki: abtretien. Magyarán szólva körül-belül annyit jelent ez a rövid parancs: pusztulj a pokolba. A politikai agyonhajszoltságnak ebbe a stádiumába jutott el a negyvennyolcas és függetlenségi párt. Mindent odadot, ami csak tellet tőle s a nemzetből, lélekszakadásig vágta a paradémarsot Bécs előtt. Szóval megérett arra, hogy a nemzet azt mondja neki is: abtretien, pusztulj a pokolba.

És a nemzet, az ország választópolgárainak többsége már fulébe mennydörögte e rövid parancsot, sőt a véglegesen elbocsátó obsitot is kiállította számára. A jó függetlenségi párt azonban csak nem akar elvonulni a politika színteréről. Sőt rugkapálózik és mindent elkövet arra, hogy tovább is szolgálhasson, tovább is engedelmeskedjék Bécsnek. Ilyen az a diszciplína. Eleven vérré válik az emberekben s a megszokottak végrehajtására ösztökélő hatását csak a halál szünteti meg. A függetlenségi párt is — ugy látszik — bevárja a halált, a politikai és erkölcsi halált és addig nem mozdul helyéről.

Nehéz parlament csatározások, kemény politikai küzdelmek után elfoglalta a hatalom várát, tanyát ütött a legmagasabb kegyek sátorában. És ki nem akar onnan mozdulni. Jó úles esik a bársomyszékében. Kár volna fölcserélni a analomtól ásitó dolgozó szobában álló zsölyével, vagy a büro kemény faszékével. Azért hát süket fülekre talál a haragó szózat: abtretien. A függetlenségi párt ki adja utolsó aduját a játékban Bécsnek: lemond az önálló bankról, megengedi hogy

Lassan, kopogva haladt lefelé a lépcsőn és félhangosan egyre azt hajtogatta.

— Meg fogom tartani, meg fogom tartani!

Mintha ebből akart volna erőt meríteni az önmegtartóztatásra.

Végre leért az utcára, Erősnek érezte magát. Lehet, hogy csak ezért, mert amikor utoljára rólta az utcát, bizony jóval gyengébb legény volt. — De hát mindegy, az erőt most érezte magában és bizony nem is szűnt meg hajtogatni.

— Meg fogom tartani, meg fogom tartani! Hirtelen ismerős hangok riasztották fel. Alig eszmélt, egy régi jó barátja — egy a régi cimborák közül — máris a nyakába borult.

— Há! Istennek! csak hogy újra látlak. Csak hogy újra emberről ember lett belőled. No ez ugyan meglepetés! Tudod mit? van egy kis időm, gyertünk ide szembe egy pohár sörré . . .

S azzal megragadta Rupprecht úr karját és vitte a kórházzal szemben fekvő korcsma felé.

— De . . . Hebegette Rupprechtur, — . . . én meg fogom tartani! — — —

De ellenkezése nagyon is hiábavaló mert ajkán e büszke kijelentéssel mégis csak belépett a korcsmaajtón.

Nemsokára egy korsó sör mellett ült s elgondolkozva pislogott fel a kórház ablakába ahol néha-néha — amint betegei körül sűrűgödött, — feltűnt az Immakultra nővér jóságos alakja . . .

írigfi. Ábrányi Kornél.

füstbe ment terv legyen a katonai vívmányokból.

Minthogy pedig kettős szerencsejátékot játszik, lefelé is kivág egy ütökártyát: a fuziót. Azt mondja, hogy átalakul a hatvanhetekekkel való egyesülés által és negyvennyolcas alkotmánypárt lesz. Itt is meg akarja tartani a nemzetiszinre pingált subát, mely eddig oly jól betakarta a sárga-fekete szívet. Szóval a függetlenségi párt ismét átalakul — kormánytöbbséggé. Most gubózik, mint a káposztahernyó s országga kúrtól, hogy selyem lepke lesz belőle. És ezt el kell hinni a nemzetnek, mely jól tudja, hogy a fuzós gubóból nemsokára kibukik a falánk káposztalepke.

Addig is, míg ez megtörténik, lehet nemzeti melódiákat pengetni. Lehet harci nótát fujni egyik-másik csoportban hamis tábornúzek vetített fényénél.

A Kárpátok bércjei most is visszhangoznak Hollóké örmujongását: vívmány vívmány a banknál! Győzelem, győzelem: És megcsörtetik rozsdás fringáiakat.

Mindenki nevet a hadastyánok harci láráján. De többé senki sem hajlandó komolyan venni őket és hadi készülődéseiket. A harci fringiak berozsdásodtak hüvelyükbe, a kuruc tarogatón már régóta német valcert fujnak. Nem lehet már többé elhiteni a nemzettel, hogy ők harcias oroszlanok, nem hiszi senki ezután, hogy még tudnak valamit kivívni. Azaz. hogy értenek ők a vívmányok szerzéséhez. Hanem ezek olyan vívmányok, amelyek Bécs javára esnek. A függetlenségi párt ma már haldokló hadastyán, elvénhedt Toldi Miklós, aki többé nem győzi le az osztrák érdekek bajnokát.

És ez még nem volna baj. Sokkal nagyobb fogyatékoságot mutat föl ezenkívül a függetlenségi párt. A beteg Kossuth Ferenc végelgyöngülésben levő pártja ugyanis olyan, mint a káposzta. Kinlódik, kegyetlenül kinlódik. A magyar példaszó szerint kinlódik, mint a káposzta — hús nélkül. Ilyen állapotban van a függetlenségi párt: kinlódik — program nélkül. Olyan töltött káposztából pedig, amelyből hiányzik a hús, nem kér a magyar. Hát csak tartsák meg főztüket a vén szakácsok.

A függetlenségi pártnak kár ezután ráerőszkölnia magát a nemzetre. Jól tudja a választók összesége, hogy nincs mit várnia többé a Burg ketrecében megszelidített oroszlanoktól. Azért hát kedves és szeretetreméltó jó öreg függetlenségi párt abtretien!

Abtretien és kehrt euch, marsch! Elvénhedt hadastyánokra, rozsdás frigiákra, omtárból előszedett fringiákra nincs szükség a csatába. A magyar nemzet pedig még nem vitta ki magának jussait, még sokat kell visszahódítania, amit a jámborok gyáván elveszettek. Harcos idők előtt állunk. Ezekben nincs szükség elvénhedt, meghátrált katonákra. Jó függetlenségi párt, vén veteránok abtretien!

Az új monárkia.

Már több, mint bizonyos, hogy az anaksió bonyodalmai igen veszélyes helyzet-

HEGEDŰS VILMOS UTÓDA FÉNYKÉPÉSZ.

Értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy 44 év óta fennálló fényképészeti műtermét teljesen újjonnan berendezve fénykép nagytit és arckép festészeti műtermemmel bővítette ki. — Elsőrendű művészi kivitelű

platin fényképek — fényképnagyítások és olajfestmények

12—5

a legutányosabb árban készülnek. Fényképnagyítások bármely régi kis kép után is készíthetők

3 drb. vizit fénykép : kor. 50 fill. 3 drb. kabinet fénykép 4 kor. 3. orb. Makart fénykép 6 kor.

be sodorták a monárkiát. Eltekintve a szerb okvetlenkedéstől, melyet végre is nem lehet komolyan venni, magának a dualizmusnak a főmáradása van igen komoly veszélyben. A háborút húzza, halasztja a tél, egyik félnek sincs kedve havas hegyeken vontatni föl a tábori túzértüteket. A háború reánk nézve különben sem kedvezőtlen kilátásokat rejt magában. Egy igen beavatott, kiváló katonacember a minap a háború eshetőségéről beszélvén, kijelentette, hogy a modern kor szelleme a háborúra is rányomná bélyegét: a szerbiai hadjárat reánk nézve nem volna egyéb pénzszerező kirándulásnál. A monárkia hadserege megszállná például Nándorférvárt és kivetné rá a viszonyokhoz szabott hadisarcot. Semmi vér, semmi ostrom. Hadi sarc, fizetség, adóztatás. Aztán jönne Nis és aztán jönnének a többiek. Egyszerű üzleti vállalkozás, az ökológia alapítva. Jó firma. A rizikó: akár előre ki lehet számítani vérben és pénzben. Ez tehát nem nagy dolog. Semmi.

Hanem az, hogy a szlávok balkáni elemei ily sokáig mozogódnak s ily alaposan föl vannak kavarva, politikai szempontból sokkal fenyegetőbb, mint maga a háború. Valami készül itt, aminek jó vége nem lehet. Boszniát és Hercegovinát annektálta a monárkia, de nem tudja, hogy mit kezdjen vele? Magyarország jogan tette rá a kezét, de Ausztria kezét! Mi nem tudunk róla előzetesen semmit. Ugy vagyunk vele, mint Dalmáciával. Egy szóval: Boszniával kell valamit csinálni, de nincs rá mód. Az az egy bizonyos, hogy Magyarország nem kapja meg. Évszázados panaszainak a nyakunkon ülő német ellen megfogodolatlan jeremiadók lennének azon a napon, mikor a magyar jogi szempont egyetlen egyszer és először érvényesülne. Ausztriához csatolni nem tudját, mert a mostani Ausztriát sem tudját összetartani s ezenfölül nem engedhetjük, hogy a kétfejű sas birodalma vagyúrként vegyen körül bennünket. Marad tehát az egyetlen ekspediens: külön alkotmányt kell adni Boszniának, külön belügyi és pénzügyi autonómiával. Ezt fogják csinálni, mert most nem lehet. Ez akkor nagyon szépen leszünk egy kalap alatt mi hármian: a szerbhezűlő tartományokból összeszertargályozott Ausztria, a nemzetiségekben dúsgazdag Magyarország és a jomáigával is tehetetlen harmadik alkotórész, mely fölünk vérségi kapcsolat alapján Horvát-Szlávon-Dalmátországot fogja magához vonzani.

Ilyen vegyes társaság régen volt együtt, az bizonyos. És nem sokáig marad együtt, ez is bizonyos. A személyes uniót kívül egyetlen egy kapocs sincsen, ami ezeket a részeket egymashoz fűzné. Mert, hogy Ausztria gazdaságilag szerelmet érez mi irántunk, ez a monárkia egésze szempontjából nem tesz számot. Mi undorodunk ettől a szerelmtől és ki fogjuk dobni a szemtelen udvarlót. A csehok rámszának a németekre, a németek a szlávokra. A szlávok a magyarokra. A magyarok a románokra. Egy-másra másznak és vágják a fát maguk alatt. Így nem lehet egy birodalom: összetartani. És különben is: egészségtelen az egész alululás. A német szövetséges államok viszonya egészen más. Az olasz egység is. Ott egy faj, egy nép tart össze. Minálunk legalább tizenöt — húz szét. Eddig is nevettek a monárkián. Körülbelül azt a szerepet játszotta a nagyhatalmak koncertjében, mint a parvenü egy jó társaságban. Kitétte az erszenyét az asztalra és elkezdett lármázni. hogy ő is tudja a bankot adni. Hát tudomásul vezték, eltűrték, sőt: hízlegetek neki mert muszáj volt. De titokban megvetették. Ez az úri náció; nagyon vegyes vár folyódolg ereiben. És a nagy európai nemzetek csak türik, türik ezt a jövőényt, amelynek császára isten kegyelméből valónak nevezi magát, még a régi egyfűzű szokás szerint. És a római császárság fejének. És Magyarország apostoli királyának. És még sok másnak. Mennyivel egyszerűbb hivatal a Vilmos kölléggé: Imperator Germaniae! Ez valami. Ennek van sulya, jelentősége. Még ez az egyszerű polgári cím is sokat jelent: président: de France. Mert egy nemzet áll mö-

götte. A monárkia mögött nem áll más, csak egy diplomáciai mult. Mert Magyarország nem nyom a latban. A külföld előtt egyike vagyunk ama faj-zagyaléknak, amely a kétfejű sas cégére alatt állami létez akar produkálni. És önmagunk előtt? Erről jobb nem beszélni.

Tehát arról van most szó, hogy a triálizmus létrejötte esetén még nevétségesebbek, időseztlenebbek leszünk Európa térképén, mint amilyenek eddig voltunk. A monárkiának csak egyetlen egészséges megoldása volna: elméletben. És pedig: Ausztriától a németéig menjen át a nagy n-met birodalmi egységhez. A magyarok csinálják meg Magyarországot azon a területen, amelyet az Árpádok jogán birni hivatottak és vegyék vissza azokat a területeket, amelyeket a kiegyezés, meg a campoformiói békét végrehajtó császári önkény elorozott fölünk. A monárkia úgy, amint van és úgy amilyené átalaalulni készül, egészségtelen, nem életrevaló államéleti jelenség. Meg kell szűnnie. A monárkiák és papíron csinált államok létezését el fogja söpörni a fajok harca. A magyar faj pedig élni akar. A magyar faj most kezdődik.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. Január 3.

Év fordulón.

Halódik az ó-év, egyet-kettőt rándul,
 Aztán csendesen kiesik a hámblu . . .
 Gemessük el s vessük köbe sirja ormán:
 „Olyan volt, akár a mostani „naggy“ kormány,
 Igértetel sokat, semmit be nem váltott —
 Hazug hitegetésekkel
 Cudarul berántott!”

No de, kimult — s mert a holtról jót, vagy
 [semmit]:
 A mit meg nem adott s arról, amit elvitt
 Ne essék többé szó. Tekintsünk előre,
 Az új évvel nyílt borongós jövőre —
 Mert az ujesztendő se bizat sok jóval,
 'Sz teli van az egész világ
 Harci riadóval.

Kívül is ellenség, belül is ellenség
 Marcangolná, lépne a magyarság testét —
 S nem elég a horvát, szerb, csnagorc ellen:
 Báránybőrbe vedlett ősi kuruc jellem
 Szolga-alázattal Bécsnek talpát nyulja —
 . . . Vak hitének a magyarság
 Hej, csúf kárát vallja!

Magyarok istene, fordítsd felénk orcád!
 S ha már vivnunk kell a lét vagy nemlét
 [harcat]:
 Valahogy leörjük ellenségeinket,
 Csak jó barátinktól menst meg, Uram,
 [minket]!
 Magyarok istene! Hallgass hő imánkra:
 Szobb jövendő, dúsz esztendő
 Derüljön hazánkra!

— is. —
 — A katonai kérdések. Wekerle Sándor miniszterelnök a hét folyamán Bécsbe utazik és arra az időre már a katonai körök is előakarják készíteni a katonai kérdések megoldását. A keresztény-szocialisták Bécsben akadékoskodni szeretnének a magyar nemzetnek leendő engedmények dolgában. Most egy berlini lap ezt írja, hogy a trónörökös áll a keresztény szocialisták mögött, aki szintén ellenzi ezeket a követeléseket. A »Vassische Zeitung« ugyanis azt közli, hogy Ferenc Ferdinánd trón-

örökös a leghatározottabban ellenzi tervezett katonai engedményeket. A trónörökösrel ebben a kérdésben egyetért az egész hadvezetőség s mihelyt a trónörökös visszatért olaszországi útjáról, kijelentette, hogy minden erejéből küzdeni fog Schönaich terve ellen, még ha ez az állásába kerülne is a hadügyminiszternek. A trónörökös akciója azonban nem irányul — írja a nevezett lap — a magyarok nemzeti követelése ellen, amennyiben azok jogosak és nem jelentik a hadsereg egységének és erejének a gyöngítését. Sőt maga a trónörökös kidolgozott egy új tengerészeti lobbogóttervet, mely egészen helyes kifejezésre uttatja Magyarországot közjogi helyzetét. Csak-hogy ő az engedményeket nem a létszámelmélet ellen helyezi kilátásba, mert a koalíciós kormány a koronával kötött paktum értelmében erre kötelezte magát, hanem majd csak ha itt lesz az ideje annak s a keleti bonyodalmak is meg fogják ezt engedni. A trónörökös közbelépése következtében magyar kormány és a hadügyminiszter között megindult tárgyalások megakadtak és a magyar kormány vonakodik csapatkiegészítés teljesítésére vállalkozni.

— Csongrád közvilágítása. Egy régtől hűzódó, Szenteset és Csongrádot egyformán közletről érdeklő úgy záró állomáshoz jutunk el azzal, hogy Szentes város tanácsa meghirdeti az ajánlati versenytárgyalást a városi központi villamosági telep kibővítési és felszerelés — változtató munkálataira. Ez a telep-kibővítés és a felszerelés rendszerváltoztatása ugyanis Csongrádnak az itteni áramfejlesztő telepről való villamos közvilágítása érdekében történik, amely kérdés végre annyi huzavona és kerék kötés után oda ért meg, hogy ime a kivitelező kell gondoskodni. Egyformán érdeke Szentesnek és Csongrádnak az úgy ilyetlen kedvező megoldása, mert míg a Szentes városi telep Csongrádnak egy nagy tömegfogyasztáshoz jut, addig viszont Csongrád minden nagyobb kokkázat és tökebefektetés nélkül lesz képes ezúron útját modern módon, villammal világítani, mi mellett a nappali áramszolgáltatás lehetősége is elkövetkezvén, ezzel a két város iparosozatlányan fejlődése is lehetővé válik.

— A kamarák orsz. gyűlése az adó-reform ellen. Az ország kereskedelmi és iparkamarái a napokban együttes gyűlést tartottak a budapesti kamarában, hogy az adóreformnak közvetlen képviselőházi tárgyalása előtt a mindenki által magára hagyott iparos- és kereskedő osztály érdekében még egyszer felszólaljanak. A kamarák annak idején külön-különnemlékíratokban fejtették ki a kormány előtt a kereskedőknek és iparosoknak az adójavaslatokkal szemben támasztott óhajait és panaszait. Később szükségesnek találták hogy a városokkal egyetemben a főváros által összehívott országos nagygyűlésen közös fellépéssel igyekezzenek a képviselőtestületükre bizott osztályok érdekeit viszálni. Az egyes kamarák székhelyükön és kerületük városaiban tartott érdekeltségi gyűléseken bevonták a mozgalom hullámaiba magukat a kereskedő- és iparos-osztályok széles rétegeit is s amikor ország-szerte alapjában megmozdult az egész iparos- és kereskedő közönség, a kamarák országos mozgalma azzal jutott nyugópontra, hogy a pénzügyminiszter meghívta a kamarák és más érdekeltpiseletek megbízottait az adó-reform ügyében való tárgyalásra. A tárgyalások során a pénzügyminiszter 42 pontra

terjedő módosítást helyezett kilátásba. Annál nagyobb megnyugvással vették a kamarák e módosításokat, mert csaknem ugyanazokat helyezte kilátásba a magyar városok képviselőinek. Nagy megdöbbenést keltett azonban most a pénzügybizottság tárgyalása, melyből a közlemények folytán kiderült, hogy a módosítások nagy része elő sem terjesztett, sőt a kormány az iparos és kereskedelmi érdekeltség kárára szolgáló, a törvénytervezettel szemben is hátrányos módosításokhoz járult hozzá. Ez a lehangozó tény arra indította a kamarákat, hogy a közvetlen képviselőházi tárgyalás előtt még egy közös tanácskozási tartanak s annak során még egy kísérletet tegyenek a cserbenhagyott ipari és kereskedelmi érdekek védelmére. A tanácskozás abban állapodott meg, hogy a kamarák közös felépítését fordulnak magához az országgyűléshez, rámutatva arra a bekövetkező tényre, mely a kereső munkás néposztályok nagy közérdekének elhanyagolása és ridegen elcsenvező kezelése folytán az osztályok jogos elkeseredésében fog megnyilatkozni.

— **Negyvennyolcas szocialista párt.** A karácsonyi ünnepek alatt a szomszédos békésmegyei parasztpárt, egyesülve az újjászervezett szocialistákkal, kongresszust tartott. A kongresszust Mezőfi Vilmos orsz. képviselő nyitotta meg s a gyűlés első tárgya a választói jog reformjának a kérdése volt. Hosszabb vita után a kongresszus kimondotta, hogy tiltakozik a belügyminiszter javaslata ellen és minden eszközzel küzdeni fog, hogy a javaslat törvényerőre ne emelkedjék. Több felszólaló azt követelte, hogy a jövő évi június 29-re, tehát az aratás kezdetéig proklamálják az általános munkássztrájkot, ha a belügyminiszter addig vissza nem vonja a javaslatát, de a többség a pártvezetőség betelátására bízta a további tennőket. A kongresszus második tárgya a párt névének megváltoztatása volt Mezőfi Vilmos indítványára elhatározták, hogy a párt főlistára a negyvennyolcas szocialista párt nevet. Elhatározta végül a párt, hogy tiltakozik Wekerle Sándor miniszterelnök adóreformjavaslata ellen, mert nincs benne szó a fokozatos földadóról.

— **Ref. istenitiszteletek.** Vasárnap délelőtt predikál Kovács József s. lelkész, délután Kovács J. s. lelkész, 5-én bibliai magyarázatot tart Kocsis I. s. lelkész.

— **Az ujesztendő fotográfaja.** Megjött a vendég: az új esztendő; illő, hogy a küszöbön bemutatassuk s ismeretséget kössük a végtelen idő ama ujszülött fiával. Az 1909. év ugynevezett közönséges esztendő, 52 héttől és egy naptól, összesen tehát 365 naptól áll. Uralkodik bolygó az évben a Szaturnus lesz. Az esztendő péntékké, tehát babonás, hogy ne mondjuk: szerencsétlen nappal kezdődik s hasonlóképp pénteken lesz annak vége. Az év közepe júlus másodikának dele. Az 1909-ik év a görög egyház korszámítása szerint a 7507-ik a Julian-féle időszámítás szerint a 6622-ik, a zsidó korszámítás szerint az 5669-ik, a vízözön vége óta az 5356-ik, Róma alapítása óta a 2659-ik, Mohamed menekülése óta az 1327-ik, Szent István magyar trónra jutása óta a 912-ik, Magyarországnak az európai független államok közé való besorozása óta a 909-ik, I. Ferencz József születése óta a 79-ik, Kossuth Lajos fellépése óta a 76-ik a kiegyezés óta a 42-ik, Bosznia és Hercegovina megszállása óta a 31, az egyház-

politikai harcok életbevétele óta a 13-ik év. A mozgó ünnepek közül hamvazó szerda február 24-re, husvét vasárnapja április 11-re, áldozó csütörtök május 20-ra, pünkösd vasárnapja május 30-ra s urjővet első vasárnapja november 28-ra esik. A karácsonyi ünnep szombaton és vasárnap lesz, így az ünnepek közül egyet elvesztünk, illetve kettőt, mert Nagyboldogasszony (augusztus 15.) szintén vasárnapra esik. A farsang Vízkereszt napjától hushagyókeddig tart, vagyis január 7-től február 21-ig, tehát 48 napig. A tavasz március 21-én reggel 7 óra 13, a nyár június 22-én reggel 2 óra 54, az ősz szeptember 23-án délután 5 óra 44 s a tél december 22-én délután 12 óra 20 perckor kezdődik. Teljes napfogyatkozás lesz június 17-én, részleges napfogyatkozás december 12-én, teljes holdfogyatkozás június 4-én és november 27-én. Ime ennyi mindent lehet tudni az új esztendőről. A többi még titok.

— **Újvíví üdvözetek megváltása.** Kelen B. Béla dr. főispán az újvíví üdvözetek megváltása címén, a helybeli római katolikus templom szegények közl való kiosztására 20 koronát, a református templom szegényeknek 20 koronát s az evangélikus, görög-keleti és izraelita templomszegényeknek 10—10 koronát küldött az illetékes egyházi hatóságokhoz.

— **Csongrád vasutat épít.** Kecskeméti város egy átiratában azzal kereste meg vármegyénket, hogy a Kispár-Csongrád között építendő helyi érdekű vasút engedélyezése tárgyában partólón irjon föl a kereskedelmiügyi kormányhoz. A vasút célja az volna, hogy különösen a kecskeméti, félgyeházi és csongrádi szőlőket bekapcsolja a vasúti forgalomba. Csongrád község most ezen vasúti tervzettől önállóan, melynek különben erkölcsei támogatását határozta el a megyeyűlés, — a saját nevében kér a vármegye úján a kereskedelmiügyi miniszteriumtól előmunkálattal engedélyt ilyen vasútépítésre. A vasút — a község terve szerint — a csongrádi szőlőlőn keresztül vezetne s egyfelől az orosháza-szentes-csongrádi, másfelől Kispáron át a magyar államvasutak vasútvonalánál csatlakozna a fővonalakba.

— **Számónkerés.** A városi számónkerészek az év utolsó napjaiban cjtette meg, Burján Lajos szónoklétszéki elnök vezetése mellett, az egyes városi hivatalokban a vizsgálatot. A bizottság minden hivatal beható gondossággal vizsgálta meg, — egyes ügyek elintézési módját alaposan utánnézte, a pénztárakban szintén betekintést vett az ügykezelésbe és ezen vizsgálata eredményével előreláthatóan már a januári rendes közgyűlés keretében be fog számolni a képviselőtestületnek.

— **Újítás a kazánvizsgálati díjfenetések körül.** A gőzkazánok és acéltél-feljesztő készülékek vizsgálata ügyében, a nagyközönség érdekében a kereskedelmi miniszterium a következőképpen intézkedett: A gőzkazánok és acéltél-feljesztők vizsgálatáért járó kincstári és eljárás illetékek 1909. január elsejétől fogva nem az adóhivataloknál fizetendők be, hanem a postatakarékpénztárak útján. Az érdekelt felek a szükséges befizetési lapot az illetékes királyi iparfelügyelőségtől megkapják, ahová a megtörtént befizetés után az elismertvények az iratokkal együtt beküldendők. Az adóhivatalok tehát ezentúl ilyen díjakat nem fogadnak el.

— **A vasútállomás felújítása.** A városi tanács Szilveszter-napi ez évi utolsó ülésében sok fontos kérdésében határozott. Ekkor ha-

tározta el a városi központi villamos telep kibővítési munkalataira meghirdetendő ajánlati versenytárgyalást is és ekkor határozta el a vasútállomás és pályaudvar villamvilágítási berendezésének megrendelését is, a hazai villamvilágítási részvénytársaságnál. A megrendelést sürgősen eszközölték és miután feltehették, hogy a részvénytársaság haladéktalanul eszközölni is fogja a berendezés munkalatait, előreláthatóan rövid időn belül villamvilágítás lesz az állomáson és a pályaudvaron és ezzel sakkban enyhülni fog az a közveszélyes állapot, mely ma az esti vonatérkezések és indulások idején a pályaudvaron a közlekedést batortalanossá teszi.

— **Az izraelita nőgyógyász estélye.** Az a nagyszabású színházi estély, melyet az izraelita nőgyógyász f. hó 9-én rendez, minden külső jel szerint kiemelkedő esemény lesz az idei farsangi évadnak. Vidékről, különösen Vasárhelyről és Csongrádról sokan készülnek áruándulni erre az estélyre, főleg a két város falatságának számos tagja, úgy hogy az estélyt bezáró tanácsülésen tanácsokba sem lesz hiányosság. De itthon is rendkívül nagy az érdeklődés az estély iránt s a belépőjégek igen kaposak, úgy hogy jól teszi mindenki, ha idejében gondoskodik belépőjéről, melyet lapunk szerkesztőségében lehet előrelátni. A szereplők felkészülve várják az estélyt, úgy, hogy még csak a szinpadí prábák vannak hatra, miket csütörtökön és pénteken fognak tartani.

— **Dorozsma a szegény gyermekekért.** Dorozsma község dicséretes és követendő példát statuál arra, hogyan kell a szegény iskolás gyermekekkel szemben, a legnevesebb emberbaráti érzéssel, jótékonyaságot gyakorolni. A község maga ugyanis, szint karácsonyi ünnepére, nem kevesebbet, mint száz szegényorsu iskolás gyermeket látott el téli ruhával, hogy a zordon évszakban is lehetővé tegye a legszegényebnek is az iskolalátogatást. A szerzetes ünnepeit méltóbban alig szentelhetne volna meg a derék község, mint ezzel a nemeselekk, humanus cselekedetével, mert hiszen éppen azokat vette e napon gondozásába, akikről az Üdvözítő mondta: »Bocsásdátok hozzám a kisdedeket!«.

— **Az államvasutak reformja.** Budapestről származó értesülés szerint az államvasutak reorganizálását augusztusra tervezik. Az igazgatóságnál megszüntetik az ügyosztályokat, melyek csak csoportokká lesznek a szakosztályok keretében, de ezek a csoportok közvetlenül a szakosztályvezetők alá lesznek rendelve. Egyszerűsítik az ügymenetet és az egyes elődők hatáskörét kibővítik és fokozottabb mértékben terjesztik ki felelősségüket is. A halozatot húsz-huszonkét üzletvezetőségre osztják fel, úgy hogy egy-egy üzletvezetőségnél legfeljebb 1000—1200 kilométernyi lesz a vonala. A forgalmi elődőségek, amelyek hatáskör nélkül jórómán csak az ügyment lassítására voltak jók, megszüntnek mint ilyenek és nagyrészt ezekből lesznek az üzletvezetőségek. Ez az új szervezlet rövid programja.

— **Polgári iskolások előadása.** Hirt adunk róla lapunk előző számban, hogy a polgári leányiskola katolikus növendékei vízkereszt napján előadást tartanak a katolikus kör termében. A növendékek ez alkalommal egy »A z elkeny ez tetett leány« című 2 felvonásos színművet és »Soha a többé« című monológot adnak elő és három előképet mutatnak be: Hit, remény, szeretet. — »Szűz Margit alma« és »Hódolat szűz Mária előtt« címmel. A színmű szereplői: Apatócky Mária, Biró Olga, Bovacsck Janka, Csallány Ilonka, Cicatrics Ilona, Csúcs Giza, Dobovszky Erzi, Nagy Giza, Papp

Aranka, Szilárdy Netti és Szihtner Erzs. A monológot Gibba Blanka adja elő. Az első előképet alakítják: Bodós Maria, Nagy Giza és Szilárdy Netti; a másodikat Apátóczy Erzs, Csallány Iona és Erzs, Csákö Etel Bartucz Giza Csobra Maria, Dobovszky Erzs, Menning Irma és Vardi Erzs; a harmadikat pedig: [Bartucz Giza, Barti Iza, Csákö Etel, Csallány Erzs, Csobra Maria, Csernus Maria, Csallány Iona, Csikós Margit, Dobovszky Róza, Menning Irma, Nagy Iona, Piti Borbála, Sarkadi Nagy Irén, Várdy Erzs és Zsidoz Etel.

— **Jótékonyág.** Berényi Imre 3 koronát, özv. Z. eke Istvánné 1 kiló szalonát, özevgy. Sz. öke Mátyásné 10 koronát G. ölyös János 36 üveg szódavizet küldött a városi szegénymenedékhez a polgári közt leendő kiosztás végett a menedékház gondnokának, aki a szegények nevében ezúton fejezi ki a jölelők adakozóknak, hálás köszönetét.

— **Köri táncvigalom.** A szentesi katolikus kör f. hó 10-én házalapja javára, saját helyiségében zártkörű táncvigalmat rendez, s. emelvényen 1 kor. 20 fillér, családnak 3 korona belépődíjjal. A mulatság esti 7 órakor kezdődik. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hirtalig nyugtáznak.

— **Ingyenes kereszteszaktanfolyam.** A nagyméltóságú kezeskedelmiügyi m. kir. Miniszter úr szentesi férfiszabók és cipészek részére ingyenes szaktanfolyamot engedélyezett. Felkérletnek tehát mindazon férfiszabók és cipészparosok és mindkét szakbeli idősebb segéd munkások, kik ezen tanfolyamokat látogatni kívánják, hogy ezen tanfolyamokra vonatkozó részletek megbeszélése végett ma vasárnap délután 2 órakor az ipartestület székházánál saját jól felfogott érdekében pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **Felolvasások.** Az izraelita hitközség kebelében alakult felolvasó bizottság a legközelebbi felolvasó estélyét, Hefinann Margit k. a. E. Cseri Lajos dr. és Friedmann Gyula dr. közreműködésével, január 3-án, vasárnap délután fél 6 órakor tartja meg. — A Református Kör január 3-án tartja ezidő 8-ik felolvasó estélyét. A központban a Ref. Kör nagytermében szabaduloadást tart a természettudományok köréből Király László főgimn. tanár. Szavai: Füst i Molnar Marika. Felolvasást tart, Pap Lajosné a polgári leányiskola igazgatója. A felsőparton felolvasásaikkal közreműködnek Lakos István joghallgató, Varga Béla tanító.

Koraszülött gyermekeket

ja SCOTT-féle Emulsió az elcsatnyulástól megemlénti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggodó szülők ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészt meg. **5.** Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszerárakban.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módosított védjegy — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

A „SZENTESI KÖR”-BÖL.

Mi, a kik Pesten folytatjuk tanulmányainkat, elhatároztuk hogy Szentesen december 27-én mulatságot rendezünk. Főnt lelkesen elhatároztuk, hogy azok, kik idelelt vannak, keresztül vigyék. Kötelessége lett volna e mulatságot a szentesi tisztviselő és tagoknak nyébe ütni, mivel körünk szeméi

testület, melyben minden tag egyenlően tartozik közreműködni. Azonban a magyar ifjúságot oly nagyon jellemző széthuzas, viszárvonás és a képzelt mellőzés által fölkellet irigység ezt megakadályozta: mert épen azok, a kiknek első kötelessége lett volna ott lenni, az állandóan Szentesen tartózkodó főiskolai hallgatók hiányoztak. Nem csodálkozhatunk tehát azon sem, ha a szentesi község is távol maradt, mert tételezzük fel, hogy nem ismeri a kör pesti működését, a miről a szentesi főiskolai hallgatók épen tudnak.

Szeretném azonban a szentesi községet meggyőzni, hogy mi mellozést nem érdemlünk, mert sajnos: Szentes város színmagyar községe nem akarja elismerni a mi létjogosultságunkat. Pedig szemére vehetünk, hogy azon munkásság egy része, melyt mi végzünk, az ő kötelessége is volna.

Körünk célja, hogy a helybeli gimnáziumból kikerülő főiskolai hallgatók között a társas érintkezést lehetővé tegye, közös munkával azt a társadalmi helyzetet iparkodjon kivívni, a melyre minden művelt államban joga van a főiskolai ifjúságnak a tagjai szükség esetén anyagi támogatásban részesítésre. Hogy pedig e célnak körünk megfelel: mi Pesten társadalmilag és barátilag élünk, összejöveteleket tartunk s a többi vezek ifjúsági körök szellemében működve: tankönyveket bocsájtnak tagjaink rendelkezésére saját könyvtárunkból. Pénzbeli segélyt adunk; két főiskolai társunk állandó havi segélyben részesül s ez év szeptember 6-15 esetében adtunk 10—25 koronás segélyt.

Céljainkban rejlik a mulatság eszméje, melynek szép sikerét mi odafönn annyira reméltük, mert számítottunk lithoni társaink munkálkodására s a szentesi községre.

Mi mindig számítunk a község támogatására, hisz céljaink elérésében nagyon rá vagyunk utalva.

Társadalmi pozitúra föltétlenül szükségünk van, hiszen mindannyiúnk előtt pálya áll, melyhez méltók akarunk lenni.

Fajdalom, viszonyaink között az anyagi támogatás is nélkülözhetetlen. A ki csak egy kevéssé ismeri a budapesti életet, az tisztában van azzal, hogy a főváros nyomorgóinak igen nagy százalékát a főiskolai ifjúság teszi ki. A napi lapokból pedig mindenki tudja, hogy a nyomorgó diákok 95 százaléka színmagyar.

Sokan talán azt gondolják, hogy a nemzetiségiek szegénysorsu fiaikat nem küldik, csak hogy a nemzetiségiek jobban szívkön viselik véreik érdekeit, mint mi magyarok. Mig Szentes városnak s pénzintézeteknek egyetlen ösztöndíja sincs szegénysorsu egyetemi hallgatók részére, addig egy-egy alig pár ezer lakosú nemzetiségi városka öthatalmú ifjút küld a főiskolára, oly busás ösztöndíjjal, hogy egy-egy ösztöndíjjal három magyar ifja is kitanulhatna.

Es ez az eredmény nagyon meglátszik, mert mig az a számtalan magyar ifjú keserves munkával küzd a mindennapi kenyérért s egészsége kockázatásával éjjel kénytelen a nappali munkától kifáradt idegeit a terhes tanulással még jobban rombolni, addig a nemzetiségiek könnyen, játszva és komolyan tanulhatnak, idejében végeznek s nem züllenek el.

Ezt a községnek is észre kellene venni és oda kellene hatni, hogy ez a nyomor enyhüljön.

Nem egy-két ember, hanem az egész

magyar társadalom érdeke, hogy fiai könnyen tanuljanak s idejében végezhesenek. Kötelessége a társadalomnak arra törekedni, hogy fiaiból minél műveltebb emberek lehessenek, mert ha csak a nemzetiségiek művelhetik ki magukat, az az egész magyar társadalomnak a kára. A hatalom mindig a tudománnyal jár s ha a komoly tudományt csak a nemzetiségiek szerezhetik meg, nagyon könnyen elfoglalhatják azt a társadalmi pozíciót, amely minket, magyarokat illet meg.

— A »Szentesi Kör«, akik odafönn működünk, rég tisztában van ezekkel a dolgokkal és bár kicsiben, de annal lelkesebben felel meg hivatásának. Nagy sulyt fektet tagjainak egyéniségére s büszkén küzd azokért a jogokért, melyeket a főiskolai ifjúság követel. Sok munkával és fáradalommal összegyűjtött tőkéjéből mindig juttat segélyt tagjainak.

Fajdalom, hogy segélyre szükség van de szükség van rá. Sőt sokkal nagyobb mértékben volna rá szükség, mint annyire körünk terjeszkedhetik. Vannak közöttünk olyanok, akik igazan megszenvednek a mindennapi kenyérért. Van közöttünk, aki halalos beteg, napról-napra 10 órai terhes fizikai munkát végez. Aki jól tudja, hogy ha gyors segélyben nem részesül, élete napja rövidesen lenyugszik, de azt küzd, dolgozik: a »kenyérért«.

Ezket a dolgokat nem a lezajlott szomorú mulatság juttatja eszünkbe. Mászt vártunk ettől a mulatságtól, mert azt hittük, hogy úgy az itthon élő társaink, mint Szentes város községe, nemcsak mulatságot várt a 27-iki estélytől, hanem ismerte magát az eszmét is!

Piti Péter,

a »Szentesi Kör« hpesti tisztviselője.

A t. községhez.

Harmincadik évfolyamába lép a »Szentesi és Vidéke«. Huszonkilenc éve szolgálja ez a lap Csongrád vármegye és Szentes város érdekeit, mindig önzetlenül, mindég csak a közérdek javát tartva szem előtt, mind az előrehaladás, fejlődés, a szellemi és anyagi felvirágztatás zászlóját lobogtatva elől, a küzdők homloksorában és mindég elvhűséggel, mely soha a hatalom kegyeit nem hahászt, soha senkivel szemben nem hanyaszkodott a közjó rovására, vagy önsérdekek kielégítésére.

Huszonkilenc esztendő, eseményekben, fordulatokban, küzdelmekben, nem tagadjuk, sikerekben is gazdag szárnyalt el felettünk. Ez idők folyásán változtak az emberek, cseberelődtek az elvek, változtak a viszonyok. Azonban az évek e hosszú sora alatt sem változott volna: a mi elvhűségünk, a mi kitartásunk, a mi munkaerőnk, a mi szívós akaratusnk, mely mindég az egyenes úton, mindég egy cél felé tört: tisztességes fegyverekkel küzdeni minden káros törekvés ellen, a közérdek szolgálatában, a köz javára.

A »Szentesi és Vidéke« harmincadik évfolyamába lépve, nem szükséges új programot adnunk: Nem is adhatnánk. Mert céljaink, eszközeink, törekvéseink a régiek maradnak, melyeket mindenki ismer.

Az elvkifűrség sohasem volt kenyérünk, még az általános országos fölfordulás közepett sem, amikor pedig olcsón kerültek régi elvek a vásárra.

Önzetlen, becsületos munkánk támogatását kérjük a közönségtől; azt, hogy a bizalmat, melyre huszonkilenc éven át érdemcsített bennünket, a harmincadik és a következő esztendőekben se vonja meg tőlünk, valamennyi azt fogja látni és tapasztalni, hogy mi is szavunkat állva, az ő érdekeit szolgáljuk.

A „Szentes és Vidéke” irányára régi marad és bizalmunk rendületlen, hogy az egyenes úton megvesztgethetetlenül vívó ez az irány diadalmasan jut el a célhoz: a hazug hitegetők országrontásának megismeréséhez, a nagy kiabránduláshoz.

A régi marad a „Szentes és Vidéke” előzetési ára is:

Egész évre 10 korona
Fél évre 5 „
Negyed évre 2 „ 50 fillér.

mely összeg vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal küldhető be, míg a helybeli előfizetők, nyugta ellenében, a lapkihordónál teljesítik a fizetést.

Tisztelettel:

A „Szentes és Vidéke” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Meghívás.

A »Csongrád megyei Tört. és Régész. Társulat« f. é. január 10-én d. e. 10 órákor az alispáni elfogadó teremben évi rendes közgyűlést tart, melyre a t. tagok tisztelettel meghívottnak. E közgyűlésen az alapszabályban előírt tárgyak fognak elintéztetni, azonkívül fognak a tisztviselők 9, a vál. tagok 1 évre megválasztani.

Szentes 1908. évi jan. 2.

Az elnökség.

Felelős szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos »Szentes és Vidéke« nyomda.

5041—au. 908.

Hirdetmény.

Felhívottnak mindazok, kiknek ingatlanára betáblázott tartozásuk van, hogy ezt az adóügyi tanácsnoknál pótlódó leengedés céljából 1909. január 1-től 31-ig okvetlen bejelentsek, magukkal hozván a törlesztési és adókönyvecskét, valamint a bekebelezést elrendelő telekkönyvi végzést.

Szentesen, 1908. december 24.

Farkas Mihály
adóügyi tanácsnok.

40 FILLÉRES

heti betétes részjegyek jögyezhetők újévtől kezdve hétfői és csütörtöki napok délutánján a 3-1 szentesi kölcsönös segélyező szövetkezetnél Mócz K. kereskedő házában.

Szentes város tanácsától.

16000—1908. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A szentesi villamtelep kibővítésénél teljesítendő alábbi munkák elkészítésére és szállítására a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdettetik.

1) Az árlejtésben résztvehetnek mindazon hazai építőmesterek vagy szakértő iparosok, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak
2) A teljesítendő munkák és szállítások a következők:

A) Építkezés.

- 1) Földmunka.
- 2) Kőműves-munka.
- 3) Ács-munka.
- 4) Asztalos-munka.
- 5) Vas-munka.
- 6) Szobafestő-munka.
- 7) Gépalapozási-munka.

B) Utáthelyezés.

3) A pályázók a költségvetés-mintához mindenben alkalmazkodni s annak árvonatait kitölteni tartoznak.

4) Ajánlatok úgy az összes, mint az egyes munkanemekre külön-külön is tehetők, a város azonban fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson.

5) Csakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a díjtalanul kiszolgáltatandó eredeti ajánlati ivenk nyújtatnak be.

6) A kiadott költségvetések szövegén változtatni, vagy azokhoz megjegyzéseket írni nem szabad.

7) Az 1 koronás bélyeggel ellátandó és lepecsételt ajánlatok »Ajánlat a szentesi villamostelep kibővítési munkáira« felirattal legkésőbb 1909. évi január hó 20-ik napjának délelőtt 11 órájáig nyújtandók be Szentes város központi iktató hivatalánál.

A feltételeknek meg nem felelő, a kitűzött határidőn túl érkező, távriati úton küldött és utóajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

8) Ajánlattevők tartoznak ajánlati munkájuk 5%-ának megfelelő bánatpénzt Szentes város házipénztáránál készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban az ajánlat benyújtása előtt letenni s az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem csatolható.

9) A beadott ajánlatok 1909. évi január hó 20-án délután 3 órákor fognak a polgármesteri hivatalban nyilvánosan felbontatni.

10) A költségvetések, tervezetek, szerződés-minták és ajánlati iv Szentes város polgármesteri hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott meg is szerezhetők.

Kelt Szentes város tanácsának 1908. évi december hó 31. napjának tartott üléséből.

Dr. Mátéffy Ferencz
polgármester.

Mielőtt
jöhatalog, vagy személy-, építési
KÖLCSÖN
íránk intézkednek
közpön díjtalanul prospektust.
MELLER L. EGVED
BUDAPEST,
IX. Könyvtár utca 7.
Telefon-internumbra
46 31

Betegség miatt egy fűszerüzlet haszonbérbe

kiadó,

esetleg a házzal együtt
eladó.

Tudakozódni lehet e lap kiadóhivatalában.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és körültekintően szószólója.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Braun Sándor Hacsak Géza

Naponkint 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.
A nap előfizetési ára:
Egész évre 16.— K | Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!
Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen o'csó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K | Negyedévre . 1.50 K
Félévre . . 3.— K | Egy hónapra . .50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal!

Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 9.

Pontosság! Levegőtlen! **Szállítási árakban** **LEOPOLD GYULA** (hirdetési irodája által) Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 négyzetméter területtel

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan: **Garvens-szivattyut**

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levegővel magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyúkszem-et, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle **TYUKSZEMHALÁL** ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósorszesz az **ERŐ SÓSORSZESZ** ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a **KOSMOS** vegyszert és kozmetikai laboratórium. **GYÖR, SAROSS-UT.**

Csemegé-konzervek **BÉLHURUT** (hasmenés), gyomorbetegség legjobb gyógyszere a **SAITTA-GÉL** fekete áfonya-gyógyór, kapható gyógyszerárúknál. 5 árut 3 l-ért bérmentve szállít. Készítési árától 10 % előkelőbb árúcsereket készíttünk az érdeklődők számára.

Felkai Konzervgyár, Barta József Felka (Csepelmező). — Kérjen árjegyzéket!

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK allegialekesebb emésztőpor

Doboz 2 kor.

Postai számla úton: **FEHER GALAMB** gyógyszerárú Budapest, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93. Kapható minden gyógyszerárúban és drogeriában.

Meglepető hatással! **FICHTENIN**

a legértékesebb, szabadalmilag védett asz, mely mindenféle fertőzést a lakásban és az utcán mindenféle bonyolult, vérszűrőtől és egyéb korból való védekezés helyett a legbiztonságosabb és legolcsóbb megoldást nyújt.

Legnagyobb hatású védekezés a gyermek és a család ellen. Használati utasítás minden valódi utasítás mellett kinyitott a feltöltés után.

Vendéghelyeink: **Magyarország vendéglő: DIAMANT és VADAS** Budapest, VII., Damjanich-sz. 36. — Telefon 21-51.

RIVOLI

fényképészeti és festészeti műtermék **BUDAPEST, VII., RÁKÓCSI-ÚT 30.**

készülnek csak elsőrendű művészi kivitelben fényképpapírok, aquarell, és olajfestmények. Másolások seljennre, bársnyura, fára, elefantszóra stb. Gross, fűggeték, tü stb., apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről költjük ingyen és bérmentve árjegyzéket?

BOGDANY szerencsésje paratlan! Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis **BOGDANY S** fővárosi sorsjegyiroda r. t. n. al. BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA 8 nap alatt Mirisasa hat. Tégelye K 1-20 **Dr. KOVÁCS** gyógyszerárú Budapest, Gyár-utca 17. „Tolltets-táskák” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal **Beretvá - MIGRA IN - pasztillát,** mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. 1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszerárúban és drogeriában kapható. **Felkai BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerárú KISPEST, Rákóczi-utca 2. Ingyen postai szállítást 5 doboz rendelésnél.

PARIS SZÁRLODA Szálloda: Simon Pá. Budapest, VI., Váci-körút 2. sz. 100 szoba 200-300 helyes, klimatizált és villanyvilágítással. Fürdő, mosoda, kávéház, étterem. Világos vasúti megállóhely az Óbuda pályaudvarról 6 perces távolságra.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? **Schuller Kaszinó-éttermében** VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz. Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS I. KATZER hemoptizal rendelés-intézet MENY. betegségekben: csontritkulás, májbetegség Budapest, Váci-körút 16. sz.

KATZER szörpök, olajok, és egyéb természetes és vegyes készítmények. Első és legnagyobb gyártó ezen a vidéken.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

RETHY-BÉLA **PEMETEFÜ CUKORKÁVAL** **BÉKÉSCSABÁN** ÁRA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-FÉLE PEMETEFÜ CUKORKÁNÁL**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-FÉLÉT** kérjük, mivel sok használatlan utánzata van.

10—1 I. DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak **RÉTHY-FÉLÉT** fogadjunk el!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Szentes város tanácsától

16259/1908. sz.

Hirdetmény.

Szentes város részére szükséges hat előfogatnak az 1909. április 1-től 1915. március 31-ig 6. évre leendő biztosítására, 1909. évi január hó 15-én délelőtt 9 órakor a gazdasági tanácsnoki hivatalban nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni. Ennélfogva felhívom mindazokat, kik az előfogat előállítására vállalkozni óhajtanak, hogy a fentmegnevezett időben tartandó versenytárgyaláson jelenjenek meg. A képviselőtestületnek 370908. számú határozata értelmében a szükséges hat előfogat két részre osztva, — három előfogatnak egy vállalkozó által leendő előállításával fog biztosíthatni.

Kötelesek pályázók a versenytárgyalás megkezdése előtt 500 korona készpénz övadékot letenni.

A részletes feltételek a gazdasági tanácsnoknál hivatalos óra alatt betekintheők.

Kelt Szentes város tanácsának 1908. évi december hó 23. napján tartott üléséből.

Dr. Mátéffy polgármester.

NESTLÉ

GYERMEKISZTJE

csecsemők, lábbadozók gyomorbagosok részére.

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fillér. kapható minden gyógyszerárúban és drogeriában, ugyanott ismertető írtak ingyen.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patika

egy régióknak bizonyított háziázer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szornek bizonyult közvényről, oszánál és meghűlésesnél, bedörzölés-köppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a **Richter** cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1,40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárúban kapható. — Forráskár: **Türk József** gyógyszerárú, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárú az „Arany oroszlánhoz”. Frágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindenampai szétküldés.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átközött köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

»N Á D O R«

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Szentesen: Farkas Eugenia, Ferenczy Árpád, Török János, Várady h. ifj., Vecsery Miklós és Sajó György gyógyszerárakkban. 26—1

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztító-szer. Feltalálója Girolamo Pagliano irolenzi tanár, 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtó-szer, mely 1838. óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használják. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértorlás és a fejbe stb. előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csusz, köszvénynél stb. Megrendelések intéződik: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 64) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselet: Dr. F. Herzig, Wien, VII (A 64) Mariahilferstrasse 48. Gyógyszerárak fölerakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek. 9—5

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Diszitsük lakásunkat

élen és kertünket nyáron valódi Haarlemi hagymás virágokkal. Postán beküldött 8 korona ellenében portó és vámentesen küldjük Ausztria-Magyarországba a mi legjobban kedvelt normál gyűjteményünket, vagy 30 jácint-hagymát üvegek, vagy 40 drbot cserpek, esetleg 40 drbot kerti ültetés számára. Vagy egy gyűjteményt szobákba 150 darabból, 45 cserép számára. Vagy egy kerti összeállítást 250 drbból, tartalmaz pompás választékot jácint, tulipán, árcisz, csillagvirág stbből.

Gazdagon illusztrált, sok elismerő levéllel ellátott főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebel Züchtersi

„Huis Ter Duin“ (A. G.) 10/2

Nordwik bei Haarlem, (Hollandia.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Óra az egészségnek, fertőtlenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrapólszer.

— Szükséges minden háztartásban. —
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése után.
KOSMOS laboratórium, GYOR.

Kapható Szentesen: Metzger „Hajnal“ gyógyszerárban

ÓVSZEREK:

Valódi francia és amerikai gyártmány!

Orvosilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól

GUMMI! Iredeti csomagolásban.

Á r a k:

12 drb. finom minőség K 2—4

14 » francia gyártm K 6—10

12 » ered. amerikai K 10—12

Capot american (rövid) K 4—6

Hathólyag 12 drb. finom K 6—10

„ON PLUS ULTRA“ K 6—10

Mintagyűjtemény célszerű összeállításban 12 drb. K. 5.—, 25 drb. K. 8.—.

Női óvszer »PESARIUM OCLUSIVUM« K 3—5

Sérvkötő valódi angol acélrugóval K. 7—10.

Cs. és kir. szab. Keleti féle pneumatikus peltával egy oldal K. 12.—, két oldal K. 24.—.

Suspensor (heretartó) darabja K 1—2,40

Havibaj-kötő darabja K. 5—11.

Haskötő darabja K. 7—24. Gummi görcsár-

harisnya darabja K 3—12 Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 5—9.

UJ! »AUTO VAGINAL SPRAY« **UJ!**

legmeghibátóbb női óvszer K. 15

Szétküldés titoktartás mellett, 20 koronán felüli rendelésnél 20% árkedezmény. Képes árjegyzék I. 1—13 ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiaruk és betegápolási cikkek gyára.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

Budapest, IV., Koronaherceg-útea 17.

4 és 5 éves egy koronás heti betétes részletek

már jegyezhetők

a Szentes vidéki takarékpénztárnál. 15—4

Értesítés.

Ezennel tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, miszerint az **ujonnan berendezett**

automatikus

félmagas órlésű gőzmal-

momat üzembe vettem

s így az órétést akadálytalanul

folytathatom. Ez órlés rendszeré-

nél fogva a **órlemények**

mindenkinek vissza má-

zsálattnak.

Szentes, 1908 dec hó.

IFJ. ZSOLDOS FERENCZ.

Aggódás és félelem a családi életben megszűnt! Általános-világ- növédelem

(biztosítva!)

Kérjen, egy 10 filléres postabélyeg beküldése ellenében prospektust és árjegyzéket.

Diszkrét szétküldés!

BAUER JÓZSEF

Közmetikai-, higiénikus-vegyi művei.

Vezérképviselet és szétküldési iroda:

W I E N, I., Sonnenfelsgasse 2! 13—1.